

Dnevnik.hr 6.10.2021.

HRVATSKA VIŠE MOGUĆNOSTI

Spriječite sudsku borbu svojih nasljednika: Doznajte kako napisati oporuku koju nitko neće moći poništiti

Piše Mirta Vranješ, 06. listopada, 2021. @ 19:02 [KOMENTARI](#) 7 min.

Pisanje, ilustracijaFoto: Getty Images

Spriječite sudsku borbu vaših nasljednika za imovinu koju posjedujete i napišite važeću oporuku. Donosimo detalje o tome kako napisati i gdje pohraniti oporuku koju nitko neće moći dovesti u pitanje ili poništiti na sudu.

U oporuci je navedena **posljednja volja** osobe koja piše taj dokument za slučaj svoje smrti. Svatko pri pisanju oporuke raspolaže svojom imovinom uz pojedina zakonska ograničenja koja se tiču nužnog nasljeđivanja.

Oporuku može napisati **osoba sposobna za rasuđivanje i s navršениh 16 godina**. Ako nisu ispunjena ta dva uvjeta, ona je ništavna. Uz **privatnu ili javnu oporuku** koje su u pisanom obliku, postoji i **usmena oporuka** koja se može izjaviti pred svjedocima u izvanrednim okolnostima.

Privatna oporuka

Privatna oporuka može biti vlastoručno pisana oporuka i oporuka pisana pred svjedocima. Vlastoručna oporuka mora biti **napisana rukom i potpisana**.

Pisana oporuka pred svjedocima može biti napisana tako da, bez obzira tko ju je sastavio, osoba koja ostavlja imovinu **pred dva istodobno prisutna svjedoka izjavi** kako je to njezina posljednja želja i da je pred svjedocima potpiše. Na tako sastavljenju oporuku se **moraju potpisati i svjedoci**.

Javna oporuka

Javna oporuka se radi **pred nadležnim tijelima**. Bilo da se radi o osobi koja se odlučila na javnu oporuku jer joj je tako lakše ili oporuku želi napraviti osoba koja ne može ili ne zna čitati i pisati ili se ne može potpisati, na zahtjev te osobe javnu oporuku može sastaviti jedna od zakonom ovlaštenih osoba: sudac općinskog suda, sudski savjetnik u općinskom sudu, javni bilježnik, a u inozemstvu konzularni, odnosno diplomatsko-konzularni predstavnik Republike Hrvatske.

U tom slučaju će osoba kojoj se sastavlja oporuka imati i **dodatne troškove** ako se, primjerice, odluči učiniti to u nekom od odvjetničkih ili javnobilježničkih ureda.

Oporuka u izvanrednim okolnostima

Jedino oporuka u izvanrednim okolnostima je **usmena oporuka**. Radi se u okolnostima u kojima osoba koja ostavlja svoju imovinu **nije u stanju napisati oporuku** niti u jednom drugom valjanom obliku. Posljednju volju može izjaviti usmeno **pred dva istodobno prisutna svjedoka**.

Bitno je znati da takva oporuka, za razliku od drugih, **ima rok do kojeg vrijedi**. Naime, ona prestaje vrijediti nakon što protekne 30 dana od prestanka izvanrednih okolnosti u kojima je napravljena.

Kako napisati oporuku?

Ako se piše vlastoručna oporuka, ona mora biti napisana na papiru, rukom.

Nakon naslova dokumenta "Oporuka", **tekst bi trebao izgledati** slično onome koji slijedi: "Ja (ime i prezime) od oca (ime oca) i majke (ime majke), rođen/a u (mjesto rođenja), dana (datum i godina rođenja) godine, s prebivalištem u (adresa prebivališta), pri čistoj savjesti, zdravog razuma i bez ičije prisile, ovom oporukom koju sam osobno napisao/la za slučaj svoje smrti, želim raspodijeliti moju imovinu na način kako slijedi:".

Dalje se navode **detalji o nasljednicima i što nasljeđuju** - ime i prezime, adresa nasljednika i odnos s nasljednikom (sin, kćer, majka, otac, bračni drug...) te **detalji o imovini** koju će pojedini nasljednik dobiti nakon smrti osobe koja piše oporuku.

Ako je nasljednika više, za svakog se ponavlja isti obrazac poput gore opisanog. Na kraju oporuke je dobro napisati: "Ova oporuka je moja posljednja volja i želim da se po njoj u potpunosti postupa nakon moje smrti".

Potom slijede **podaci o izvršitelju oporuke** koja je obično i osoba kojoj je oporuka povjerena na čuvanje - osoba od povjerenja, odvjetnik i slično. Dokument se završava nazivom grada u kojem je oporuka napisana i datumom kad je sastavljena te potpisom osobe koja ju je napisala - oporučitelja.

Opozivanje oporuke

Oporuka se uvijek može opozvati, bilo da se radi o djelomičnom opozivanju ili opozivanju u cjelini. Opoziv poruke može se napraviti očitovanjem, novom oporukom ili raspolaganjem stvari ili pravom koje je u oporuci bilo nekome namijenjeno. Primjerice, ako je u oporuci navedeno da jedan od nasljednika dobiva automobil, a oporučitelj za vrijeme života to vozilo proda, oporuka je u tom dijelu opozvana.

Ako se oporukom imovina ostavi, primjerice, bračnom drugu, ona će se smatrati opozvanom dođe li do pravomoćne presude o rastavi braka, osim ako u oporuci nije drugačije navedeno.

Tko čuva oporuku?

Oporuku može čuvati osoba koja ju je napisala, a može je **povjeriti na čuvanje nekoj drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi**. Oporuka može biti

povjerena na čuvanje osobi koja je u njoj navedena kao nasljednik ili jednome od nasljednika. Takva oporuka može, ali i ne mora, biti evidentirana u **Hrvatski upisnik oporuka (HUO)**.

Ako se oporuka povjerava na čuvanje sudu, javnom bilježniku ili u inozemstvu konzularnom, odnosno diplomatsko-konzularnom predstavniku Hrvatske, oni su je dužni primiti na čuvanje i o tome bez odgode poslati obavijest u **HUO**.

Hrvatski upisnik oporuka (HUO)

HUO je javni upisnik koji vodi **Hrvatska javnobilježnička komora**. Do podataka koji su pohranjeni u njihovoj evidenciji može doći samo vlasnik oporuke ili osoba koju je za to ovlastio.

U HUO se evidentira da je sastavljena, pohranjena te proglašena neka oporuka. Činjenica da oporuka nije evidentirana u Hrvatskom upisniku oporuka **ne šteti njezinoj valjanosti**.

Upisivanje oporuke u HUO

Za upisivanje oporuke u HUO potrebno je napisati **zahtjev sa svim potrebnim podacima** o tome tko je sastavio poruku te tko je čuva. Za evidentiranje oporuke plaća se naknada za evidenciju.

Zahtjev i dokaz o uplati naknade za evidenciju **moгу se predati osobno** u Komoru radnim danom u vremenu od 9 do 15 sati. Osoba koja predaje zahtjev dužna je u Komori se identificirati važećom osobnom iskaznicom ili putovnicom.

Drugi način za evidentiranje oporuke u HUO je zahtjev i dokaz o uplati poslati poštom na adresu Komore, no u tom slučaju je potrebna ovjera potpisa na zahtjevu kod javnog bilježnika. U evidencijski registar upisuju se određeni podaci o oporuci, ali ne i sadržaj tog dokumenta.

Nužni nasljednici

Uz svaku važeću oporuku postoje određena zakonska ograničenja. Zakonom je određen krug osoba koji ima pravo na **nužni dio** bez obzira na oporuku koju je osoba napisala.

Nužni nasljednici su potomci osobe koja je napisala oporuku, kao i njegova posvojčad i njihovi potomci, djeca nad kojom je osoba imala partnersku skrb i njihovi potomci te bračni ili izvanbračni drug osobe, životni partner ili neformalni životni partner. Oni imaju pravo na nužni dio koji iznosi **polovicu onoga dijela koji bi svakome od njih pripao** po zakonskom redu nasljeđivanja.

Među **nužne nasljednike ubrajaju se i roditelji**, posvojitelji i ostali predci (djedovi, bake...) osobe koja je napisala oporuku ako su trajno nesposobni za rad i nemaju nužnih sredstava za život. Nužni dio na koji oni imaju pravo je **trećina njihovog zakonskog dijela**.

Nasljednici ne nasljeđuju samo imovinu nego i dugove

Nasljednici se mogu odreći nasljedstva ili ga prihvatiti. U slučaju da prihvate nasljedstvo, oni su **odgovorni i za moguće dugove osobe** koja im je ostavila svoju imovinu. I tu svoju ulogu ima oporuka.

Nasljednik odgovara za ostaviteljeve dugove cijelom svojom imovinom, ali **do visine vrijednosti naslijeđene imovine**. Na visinu vrijednosti naslijeđene imovine i vrijednost dugova koje je nasljednik već podmirio **sud ne pazi po službenoj dužnosti** nego samo po prigovoru nasljednika.

Ako je nasljednika više, oni za dugove odgovaraju solidarno, svaki **do visine svoga nasljednog dijela**. Dugovi se dijele razmjerno njihovim nasljednim dijelovima, ako nije drugačije određeno oporukom.